

1. Počítače a internet v domácnostech

Vybavenost domácností počítači a internetem přispívá k digitální gramotnosti obyvatelstva a je také důležitým ukazatelem toho, nakolik jsou lidé ochotni se do digitální společnosti zapojovat a jestli k tomu mají dostatečné finanční prostředky. V roce 2020 mají počítač (zahrnut je také tablet) již téměř čtyři pětiny českých domácností (79 %) a podobný podíl má také přístup na internet (82 %). Existují tedy 3 % domácností, které používají internet pouze na mobilním telefonu. Počítače a internet se staly během posledních let běžnou součástí domácností - pro porovnání před deseti lety mělo počítač 59 % domácností a připojení na internet 56 %.

V případě počítačů se stává trendem přechod od stolních počítačů k přenosným. Stolní počítač vlastní v současnosti 37,5 % domácností, notebook 63 % a tablet 32 %. Zatímco podíl domácností se stolním počítačem v posledních letech více méně klesá, podíl domácností s notebooky narůstá. Stolní počítač vlastnilo nejvíce domácností v roce 2011, kdy jím disponovala každá druhá domácnost.

Kromě počítačů existuje již celá řada mobilních i jiných zařízení, která domácnosti používají k přístupu na internet. Vedle chytrého mobilního telefonu je to také např. chytrá televize, chytré hodinky či čtečky knih. Se stále větším rozšířením takových zařízení roste také počet domácností, které si pevné internetové připojení rozvádí v rámci svého bytu pomocí Wi-Fi routeru nebo modemu. V roce 2020 se podíl takových domácností vyšplhal na 68 %. Pro srovnání před deseti lety používalo Wi-Fi router pouze 16 % domácností.

K internetu je v roce 2020 připojeno 82 % domácností. Z rodin s dětmi a mladých rodin bez dětí jsou to téměř všechny (99 % resp. 98 %). Naopak z domácností důchodců má přístup na internet zatím 41 %. Skutečnost, zda má domácnost přístup na internet silně koreluje s vyšší příjmů domácnosti. V rámci pětiny nejchudších domácností má přístup na internet polovina domácností. Naopak z pětiny domácností s nejvyššími příjmy jsou to téměř všechny domácnosti (99 %).

Přibližně třetina domácností, která má doma připojení k internetu, používá pouze pevné připojení. Celkem 57 % z domácností připojených k internetu uvedlo, že se doma připojují jak přes pevné připojení, tak přes mobilní data. Pouze 6 % domácností používá pouze mobilní data. Nejvíce takových je mezi nízkopříjmovými domácnostmi.

Jelikož šetřené domácnosti uvádějí i počet a věk dětí, které v nich žijí, může ČSÚ publikovat údaje o tom, kolik dětí žije v domácnostech s internetem či počítačem, a to i podle toho, o jaký typ počítače se jedná. V domácnostech s internetem žije 98 % dětí ve věku 0-15 let. Stolní počítač má doma 44 % dětí, notebook 83 % a tablet 55 % dětí.

Z údajů z roku 2019 víme, že domácnosti, které nemají doma internet, nejčastěji uvádějí, že o něj nemají zájem (81 % z domácností bez internetu) nebo nemají dostatečné znalosti pro jeho používání (34 %). Většinou se jedná o domácnosti důchodců. Finanční náročnost, ať už cena pořízení počítače či telefonu nebo cena samotného připojení, kterou účastníci platí pravidelně, hraje stále menší roli. Zatímco v roce 2011 tento důvod uvádělo 30 % domácností bez internetu, postupem času klesl jejich podíl na 15 %.

V rámci České republiky byl v roce 2019 nejvyšší podíl domácností připojených k internetu v Praze (85 %), nejnižší byl naopak v Ústeckém kraji (75 %). V Ústeckém kraji se také nachází nejvíce domácností, které nemají počítač ani tablet a používají tak internet pouze na mobilním telefonu (8 % z domácností v tomto kraji). V mezinárodním srovnání, ze kterého máme nejaktuálnější data také z roku 2019, vychází ČR v používání internetu v domácnostech pod průměrem EU (87 % v ČR vs. 90,5 % průměr EU - domácnosti, kde žije alespoň jedna osoba mladší 75 let). Nejvíce připojených domácností mají v Nizozemsku (98 %). Naopak nejméně takových domácností se nachází v Bulharsku (75 %).